

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 25.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2,40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
Pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-ral 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
 deschis costă și rul 20 fil.
Manuscrisse nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Sfaturi și momeli.

E neîndoilenic că României i s-au făcut une pozitive din partea amânduor grupări aligante, cum arătam în primul nostru de zi. Diplomația austro-ungară desvoltă o mare intensă activitate pentru a determina operarea armatei române.

Organul ministerului de externe austro-ungar, *Neue Freie Presse*, are la loc de frunte urmatorul articol:

Alianța monarhiei cu România nu neceză multă argumentare. Nimic nu ni se poate amplă nouă, ce nu i s-ar întâmpla și României. Dacă este un popor în lume care trebuie să se păzească de o greșală politică, este mai națiunea care este destinată să apere propria de primejdie, căci masele rusești năvălesc până la Constantinopol, și în acelaș Marea Neagră, Bosforul și Dardanelele fiind inchise, iar o parte din omenirea cultă și scoasă dintr'una din posesiunile ei de mai mare importanță. A sfătuil o țară ce să facă în crize grele, ar fi nejust; a exima convingerea că România însăși va fi redată dacă odată ar înălțura scopul vieții și de istoria și situația sa, aceasta este amplă consecință a minții cugetătoare și înțumarea instinctului politic. De repețitorii a României în trecut amăgită de acela care a tulburat spiritul public și care voia să-i arăde independența. Sunt mai bine de 40 de decând poporul german a fost silit să-si extre unitatea pe câmpurile de luptă franceze, și spătorii întocmai ca și azi se străduiau căstigă România și să o inducă în eroare, sănd-o în voia sorții. Intr-o ședință sgomoră a camerii ministrul președinte a fost

presionat să se lămurească ce decisiune o să ia. Răspunsul a fost: unde luptă rasa latină, acolo e România. Un alt ministru a zis că interesele și simpatile poporului numai acolo pot fi unde flutură steagurile franceze. În cabinet se discuta chestiunea unei neutralități armate, orașul era în cea mai mare agitație, și abia se dădu posibilitatea de a stavili patimile. Regele Carol care era încă un străin în țară și părea un pom plantat de curând lovit de furtună, a avut totuș putere să reziste atacurilor vehemente cu arta sa de liniștită perseveranță și să-si conducă țara înțeleptește. După lupta dela Sedan s'a făcut tot mai multă liniște și România nu s'a expus greșelii spre care o șpingea ministrul francez de externe, ducele de Gramont.

Bărbații de stat români cari trec în revistă evenimentele de atunci, vor consimți, că națiunea a scăpat de o mare nenorocire. Dacă țara ar fi fost înfeodată politicei imperiului francez, niciodată n-ar fi fost ceeace este astăzi, și poate în București ar fi un rege numit din grăția Tarului. Pentru că politica ce-si caută rădăcinele în gramatică și se lasă înrăurită de romanticismul înrudirii de limbă, ușor poate duce la fapte absurde, și orice ajutor e de prisos. A fost o binecuvântare pentru România — cea mai bună îndrumare pe care i-a dat-o regele Carol, — că raporturile cu împăratia germană n'au fost rupte și că sub contele Iuliu Andrássy s'au făcut începuturi de pretenție cu monarhia, iar această apropiere a fost razimul pentru țară în crizele urâte. Privirea în spire trecut de aceea este de interes pentru că chiar în rătăcirile poporului român în decursul răsboiului față de Louis Napoleon domina un întunecos instinct deviață și

simțăminte sale naturale au putut fi cunoscute. Dragostea sa față de Francezi era atunci numai o formă a nemulțamirii față de Ruși, un motiv psicolitic al fricei de a nu rămâne părăsit. Dacă un ministru a zis că simpatiile românești sunt acolo unde sunt ridicate steagurile franceze, acest pathos a fost un efect al neîncrederii față de Rusia și totodată expresia temerii tainice de a pierde un razim și de a cădea pradă volniciei Tarului.

In cartea sa despre principii, Macchiavelli zice, că statele trebuie să-si mențină situația prin aceleași mijloace, prin cari au ajuns la ea. Acest adevăr s'ar putea îmbrăca în altă haină, și s'ar putea da sfatul oricărui stat, să se ferească de-a face ceiace odată le-a fost spre pagubă. Cea mai mare greșală din partea României ar fi, ca, părăsind prietenii vrednici de încredere să se prefacă iarăș în șoseaua armatei rusești. Dacă s'ar supune poruncii dela țar, și, precum se întâmplase în trecut, și-ar retrage trupele sale în un colț al țării, făcând loc trupelor rusești, pentru a străbate prin țară — România nu s'ar mai putea socoti între popoarele europene cu individualitate proprie. In fundul sufletului ei, România trebuie să-si dea seama, cu groază, ce aproape e de eventualitățile acestea în clipa când se va desface de aliații ei de până aci. Rusia nu poate să aibă alte gânduri: în realitate ea se răsboiește pentru a supune bu-nului plac al ei Balcanul, Turcia, Marea Neagră și Dardanelele, Răsboiul se poate sfârși numai în două feluri: Rusia va fi înfrântă sau va ieși biruitoare. Dacă va fi înfrântă, România, părăsind directivele politicei tradiționale, va săvârși păcatul de-a jigni acele puteri, ce după socoteala omenească, nu

Cresterea copiilor acasă.

Siezile (certele) bătăile părintilor aduc străini foarte mari în sufletele copiilor, micșorându-*increderea*, dragostea lor și-i învață să să și ei așa la rândul lor, — căci în ochii lor sunt pildele vii a tuturor faptelor și exemplile cele mai grăitoare.

Si apoi dacă văd copii în casă pe părinti și si aud injurături (sudălmi) în fiecare zi în fiecare ceas: din astfel de pilde nu vor să se roage, nici să fie trezi, ori cât ar fi spunându-se datorința lor de a face asta — ci vor săvârși și ei aceleasi fapte îndată vor putea.

Pildele văzute zi de zi au cea mai mare înțintă asupra sufletelor tinere. Deci ceice datori să crească, sunt datori să-si asimile cu îngrijire slabiciunile omenești ce avea și să se scape de patimile lor rele, cumva să le cunoască și să le urmeze și sunt datori să lucreze faptele bune la îndeamnă, ca să știe cum se fac aceleea bune, și ce urmări bune au ele. O mie de cunoștințe sunt nimicite prin o singură pildă și de acea acestea sunt a se incunjura cu mai mare grije.

Afară de acestea pe copii trebuie să-i fie de alți copii răi, și să-i lăsăm să se joace să umble numai cu prieteni dela cari pot înălța lucruri bune.

„Spune-mi cu cine te 'nsotesti, și eu îți voi spune cine ești” — zice cuminte vorba înțeleaptă românească. Dela copii răi, fără credință, fără Dumnezeu, cari n'au fost crescuți și lăsați în voia îndâmplării, de sufletele căror părintii nu s'au îngrijit, cari au văzut numai pilde rele acasă: dela astfel de prieteni cum putem aștepta să învețe la lucruri bune pe copiii noștri? Ba încă stănd mai mult laolaltă, copii răi îi învață și îndeamnă la rele și la spurcăciuni și pe cei buni, și atunci măcar cum grijesc părintii acasă, macarcum îi învață la bine și le dau pildă bună la ai lor: și aceștia merg mai bucuros după cei de-o vrăstă cu ei, îi ascultă și se fac aceia: lenesi în lucru regulat, necuvincioși, necredincioși cari nu se gândesc nici la Dumnezeu, nici la oameni, și cari mai târziu se fac plevele omenimii și înfundă temnițele sau ajung chiar la spânzurătoare.

Primejdia stricării celor buni e mare, dacă se însotesc și împretinoasează cu cei răi, căci ei fiind cam de aceea vreme, au aceleasi gânduri, aceleasi voințe și poftă, și se înțeleg cu mult mai bine, și astfel mai ușor învață și urmează apucăturile rele. Trebuie să ferim aşadară din răsputeri pe copii ca să nu se mestecă între cei răi, căci după spusa zicalei: „dacă te mesteci în tără, te mânâncă porcii”.

5. Lucru însemnat în creștere e să arătăm și să simțim dragoste față de copii, și ca ei să fie și să se învârtească tot între de aceia

cari îi iubesc. Fiecare om din lume dorește și însătoșează dragoste; aceasta stăpânește lumea întreagă, și chiar fără vă omul se trage acolo, unde îl înțeleg deplin și unde vorbesc către el cu dragoste.

Dacă copilul nu simțeste dragoste dela ai săi, dacă numai rar aude câte un cuvânt bland, ci numai porunci și cuvinte răstite, se va răci dela noi și se ve trage unde va avea parte de iubire și atunci nu-l vom putea crește, căci nu ne va asculta, ci când nu-l vom vedea va face chiar cum nu vrem noi.

E adevărat că viața aduce multe amărăciuni și omul adeseori e supărat pe orice larmă sau lucru mic; dar copilul nu trebuie să simtească greutatea și amărăciunea vietii noastre când el e nevinovat, nu trebuie să-l lipsim de semnul dragostei, ci călcându-ne pe inimă, să grăim cu el bland și cu iubire.

Dragostea aceasta e lucru însemnat în creștere, căci numai în felul acesta îi putem face pe copii să se afle bine între noi, să ne dorească și să ne iubească, și iubindu-ne să facă cu bucurie și vă bună ceeace zicem. Numai cu frică nu putem ajunge la nimic; ca să vedem roadele trudei noastre în creștere, trebuie să avem și iubire. Chiar și pedepsele cari suntem siliți să le dăm, trebuie să fie dictate de iubirea adevărată care vrea binele adevărat și trainic al copiilor.

6. Cresterea nu e deplină dacă creștem și înțelegerea și mintea copiilor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

pot fi menite cutropirei din partea Rusiei. Cine ascultă de glasul conștiinței lui, nu poate sta la îndoială, că o întunecare atât de peste măsură a sentimentului de cultură, o înjosire atât de mare spre moscovitism, nu cade în linia ascendentă, descoperită de Herder în legile de evoluție ale istoriei. Una ca asta nu se poate. Tocmai fiindcă suntem atât de pătrunși de această observație, ce parcă răsare din însăși ordinea universală, ne păstrăm cu desăvârșire liniștea, indiferent de unele percepții ale evenimentelor.

Bineînțeles că legile gândirei, ne îndeamnă să cântărим și alternativa, că Rusia va invinge. Succesele Rusiei vor însemna, că Tarul va deveni stăpânul fără margini al Balcanului. Atunci el va arunca masca de pe față, și cei ce au fost îmbătați cu apa rece a desrobirei, se vor pomeni cu un despot fără milă. Sub călcăele lui România va gemi ca Polonia, și singură-singură, fără măntuire și fără ajutor, va cădea în soarta, în care au căzut până acum toate neamurile, apucate pe ghiarele hrăpărețului dela Nord. Ce naivitate, să crezi înadevar în convenții și în făgăduieli! Bunicul țarului de azi, se legătuise cu cuvântul lui de domnitor, prin ambasadorul său, baronul Stuart, pe vremea răsboiului cu Turcia, că are să păzească integritatea teritorului român. Si ce-a fost pe urmă? Nerecunoștința ceea mai urită, siluirea brutală, răpirea Basarabiei, și înăbușirea cuvântului de nemulțumire. Ca să mai îndulcească tradarea prieteniei, Rusia a pus în vedere cedarea Siliștrei către România dar când la congresul dela Berlin s'a desbătut chestia și contele Giuliu Andrassy recomandă dorințele României, principalele Gorciacof și contele Šuvalov, delegații Rusiei, avură obrazul să respingă accele dorințe, anume par că în bătai de joc, pentru că armata principelui Carol ii salvase de rușine la Plevna. Dacă Monarhia și Germania ar cădea, Rusia cu siguranță nu s-ar lăsa stângenită de o bucată de hârtie din arhiva biroului de externe în ministerul dela București, și va trece cu ghete de fer peste câmpile României, în goană după idealul, ce amețise creerii împăratăsei Catarina încă.

Până-s mai mici, mintea copiilor se crește, se întăreste foarte mult prin jocuri. E greșita părerea că jocul la copii e lucru de prisos, furare de vreme. Nu; e trebuință firească a minții care vrea să lucreze, să se gândească să judice. Prin joc, pe lângă miscarea de lipsă la sănătatea trupului, — se agerește mintea prin aceea, că deșteaptă dorința de a întrece pe ceială și aşa se sfarmă: cum, în ce chip ar putea împlini lucrul acesta. Cu cât se gândește mai mult, cu atâtă aflată mai repede mijloacele prin cari învinge pe soț, — iar mintea ageră este ceea dintâie cerință ca omul să se poată ferici în lume.

E lucrul de obicei cunoscut, că învățătura în școală arc foloase nemăsurate pentru oamenii singuratici ca și pentru neamuri și țări. De aceea se vede în lumea întreagă o lucrare aprigă de a duce la școală pe toți copii.

De acum înainte numai aceia se vor ferici în lumea largă și în lupta grea pentru pânea de toate zilele, — cari vor fi în stare să câștige biruina cu armele mintii, cu învățătură, cu înaintare. Cei rămași înapoi în ale învățăturii vor fi învinși, călcati, nimiciti în aceasta luptă, și stie toată lumea că „vai celor învinși!”

Pentru aceea creșterea nu poate fi întreagă fără creșterea în școală, fără învățătură. Se intlege, nu pot fi toți oamenii pe deplin învățați; dar toți trebuie să stie macar a cetății, a șcrie și a socoti (sămăli), de căt are lipsă în viață. Pentru împlinirea creșterei trebuie să

Dar Monarhia și Germania nu vor cădea și omenința nu va fi lăsată pradă tatarilor. România e o parte constitutivă a răsăritului și are să se lăpede de tot ce are mai bun, dacă într'un moment nefericit se va lăsa ademenită și se va îngrozi de vorba gravă a lui Tacit: **rumat in servitum, alcărgă spre robie.**

„Ziua”, organul legației noastre dela București, publică în numărul sosit azi la redacția noastră, darea de seamă de mai la vale, reprodusă de ziarele maghiare:

Vineri, la orele 5 d. a., în urma unui apel al studenților universitari, cetățenii Capitalei au fost chemați la o întunire în sala Dacia.

Au asistat mulți studenți și profesori universitari.

D. G. Banu, președintele centralului studențesc, proclama că președinte al întunirii pe d. profesor dr. Toma Ionescu, rectorul Universității din București.

D. dr. Toma Ionescu mulțumește pentru cinstea ce i se face de a fi președintele celei dintâi întuniri naționale. Si aceasta o face nu ca rector, nici ca profesor ci ca simplu cetățean.

D. I. Tanoviceanu, profesor universitar, spune că n'așăvăit nici un moment să ia parte la această întunire, intrucât se va vorbi despre ideile românești.

D. Tanoviceanu declară, că înceă din 1881 a încercat să facă la Paris, o societate „Dacia Viitoare”, pentru a răspândi ideile unității poporului român.

Analizând situația politicei internaționale, crede, că acum este momentul hotărît ca România să intre în acțiune. Atunci și Italia își va pări neutralitatea pentru a lupta alături de popoarele latine. Dacă România pierde acest moment, nu va mai avea prilejul să-și înfăptuiască o Românie mare respectată și alcătuită din toate elementele, cari stau azi sub dominație străină.

Respinge asertiunea că Bulgaria ar putea să atace România intrucât își dă seama că ar face o greșală pe care n'ar putea s'o mai repară.

D. Em. Antonescu, profesor universitar, spune că între studenți și profesori există o strânsă solidaritate, după cum există o solidaritate și mai temeinică între Universitate și țară.

Universitățile germane au făcut unitatea Germaniei; Universitatea românească e la postul său.

Analizând diferențele piedepci, care se ridică întrările României în acțiune, conchide că sentimentul public este așa de tenace încât poate să înfrângă orice piedică.

Profesorii Universității au o mare datorie, — având tot odată toată încrederea în guvern, — să-l facă atent de a se feri de contaminarea unor stiri false, pe care unii lingviștori le împrăștie pentru interesele lor.

Tinta mișcăril universitarilor este să ridică valurile populare, să trezească pe oamenii politici, că ideile Românilor trebuie înfăptuită fără întâzicerie.

Regele nostru, corectitudinea întrepătată nu poate să nu fie însușită de interesele și aspirațiile tuturor Ro-

mânilor; dar dacă între El și țara este un conflict, de sigur țara ar trebui să învingă.

D. Rădulescu-Metru, profesor universitar, spune că România nu poate trăi fără să-și frângă barierile ce-o înconjură.

Este un instict al poporului, care hotărăște imprimarea năzuințelor neamului românesc.

Dacă în acest răsboiu, care e un răsboiu de nimicire România n'ar intra, negreșit că nu va fi luată apoi în seamă de nimeni.

Cât despre indemnizările celor care îndeamnă opinia publică să stea liniștită, cred, că se pot asemăna cu eroul din balada Erikönig, când bătrânul tată și-a strâns copilul la săn, până ce l-a sufocat.

D. Toma Ionescu, rectorul Universității. Toate atiunile au un scop. Mișcarea universitarilor are ca tel intregirea neamului românesc. Această țintă e rezultată din moștenirea suflentească a strămoșilor noștri, care trăesc în noi și ne îndeamnă să nu ne lăsăm năzuințele risipite.

Dacă pierdem acest moment, nu vom mai găsi în altul și atunci interesele naționale sunt pentru totdeauna spulberate.

D. Toma Ionescu încheie îndemnând asistența și se împriștează în liniste.

După ce multimea a părăsit sala de întunire, a pornit pe str. Carol, Calea Victoriei, apoi pe bulevard, îndreptându-se spre statuia lui Mihai Viteazu. Aci d-nii Banu și Mircea Lecea au rostit cuvântări patriotice. De aici, profesorii retrăgându-se, studenții au pornit în corpore pe bulevard, cântând imnuri naționale, îndreptându-se pe Calea Victoriei, spre Teatrul Național.

Ajungând în dreptul străzii Regale, studenții au fost baricadați de trupe, care nu-i lăsa să treacă. Studenții stăruiau să fie lăsați să-și urmeze drumul spre palat, dar au fost impiedicați.

În învălășeala s'au semnalat câteva incidente: cățiva înși din multime au lovit în soldați, cari au răpostat la răindul lor.

Târziu, după multe asigurări, că nu vor fi lăsați să intâină și după o trupă de soldați călări s'a postat în fața multimei, manifestanții s'au retras.

Răsboiul.

CONVOCAREA UNUI NOU CONSILIU DE CORCANĂ ROMÂN.

București. — Consiliul de miniștri, într-o țintă, a hotărât Mercuri 30 Sept. n., să aibă loc un nou consiliu de coroană. La acest consiliu vor participa membrii guvernului, prezidenții corporațiilor legiuitoră, șefii partidelor de opozitie cu căte doi iuntași, d-nii P. P. Carp și T. Rosetti.

să fie adeca — cum se zice: oameni cu caracter!

8. Nu trebuie să ne uităm nici de creșterea trupului, care încă e datorința noastră.

Ca pe copii să-i creștem bine trupește, trebuie să punem grije deosebită pe mâncare și îmbăcămintă.

La desvoltarea — creșterea — trupului este lipsă de mult nutremânt; pentru aceea pe copii trebuie să-i învățăm la regulă în mâncare dar trebuie să alegem mâncările aşa, încât să fie spre folos.

In fiecare zi trebuie ceva mâncare caldă, căci trăind numai cu mâncări reci, stomacul (râna) nu va fi în stare să mesece și să măcine mâncarea, căci își pierde tăria și puterea. Să dăm copiilor mâncări în cari se află nutremânt destul, din care să se sature și râna, dar să fie și de unde să se aleagă părțile nutritoare (unsoarea, albumina, zăharul). Afișea pe copii *numai* cu pită și iar cu pită nu însemnează a-i crește. Cei ce zic că ei pot răbdă fiindcă nu lucră și-s mici, aceia nu înțeleg că mai ușor pot răbdă cei mai mari chiar și dacă lucră, căci ei trebuie să mânânce numai să nu flămânească și să-și tină puterile, iar copii mânâncă și pentru stămpărarea foamei, și pentru ca trupul lor să se poată desvolta, să poată crește. Trebuie să le dăm copiilor aşadară de mâncare, nu numai pâine, — se intelege cu măsură, — să nu-i îndopâni ca pe găște. Să capete casă, lapte, fieruri, mâncări aluătoase, din când în când carne de pui, sau de ce este. Mâ-

ne dăm cu toții copiii la școală, să se lumineze, să învețe și să se fericească.

E drept că de multeori, sau mai bine zis totdeauna avem lipsă de copii acasă; chiar pe vremea când umbă la școală, sunt și ei în stare să ne mai ajute una-alta acasă. Socotim însă foloasele nemumărate și mari ale învățăturii, trebuie să ne lipsim de ei, pentru binele lor. Nemăsurat mai mult folos vor avea din aceea că vor umbla la școală decât că vor păzi găștele sau purcelii la câmp; acolo îiind ei singuri, vor învăța multe reale. Lucrurile cari le pot face și ei, mai bine să le facem noi, ca să poată ei culege învățările de lipsă pentru viața de mai târziu. Fericirea lor trebuie să fie înaintea ochilor fiecărui părinte mai nainte de iată.

7. Datorința părintilor e să se îngrijască și de aceea, că simțământul național-românesc să nu piară din copii în urma felurilor împrejurării, cari ne cuprind. Acest lucru încă se ține de creșterea de acasă; căci încă de mici trebuie să vârsăm în sufletul copiilor dragoste pentru limbă, neam și lege. Trebuie să-i creștem de mici în dragostea aceasta, căci învățările acelle rămân nesterse în suflete și rareori se abat dela ele mai târziu.

Să-i învățăm și să-i dedăm de mici pe copii și la aceea, să fie oameni cinstiți, drepti cari își tin cuvântul, cari cutează să mărturisească și în fața lumii — dacă trebuie — ceeace simțesc și ceeace cred, și să nu dee folosul de obicei pentru folosul său de care se poate lipsi

Asiliul de coroană va aviza: dacă România să lasă din neutralitate, examinând la întâlnirea diplomatică. La fel se vor cerceta ofertele și găsi pentru eventualitatea păstrării neutralității dacă acestea sunt conforme cu tendințele române.

Aviatori englezi deasupra orașului Köln.

— Corespondentul lui „Morning Post” comunică că aviatorii englezi au sburat spatele de posturile avansate dela graniță. Secția sa a pregătit să scoare deasupra Coloniei, și a încrucișat în adevăr timp de minute deasupra Coloniei, care erau în de o calea deasă. Aviatorii s-au temut că bombe la întâmplare, spre a nu strica propriațate privată. Neputând să era hallul Zepelinelor, aviatorii s-au lăsat din ei a aruncat bombe deasupra dorului, de unde a văzut tăsnind flacări. (Bur.)

In Sârbia.

— „Corespondența sud-slavă” publică unui ofițer combatant pe frontul conștientie, cu privire la intrarea trupelor austriece în Serbia:

Astăzi, trecând prinii pe teritoriul, după o luptă crâncenă în care Sârbii au pierderi mari, au continuat în cele două mărturii, marșul de înaintare fără a întâmpina mare rezistență. Temându-ne ca Sârbii să minătășeaua, am pus în fruntea noastră turme de vite, dar precauția s'a doar înutilă. Sârbii s-au retras în poziții cu intenția de a opri unirea noastră cu un alt grup operând pe altă linie. Planul lor a dat gres totalitatem și artilleria noastră a impiedicat pe Sârbi să mențină multă poziție lor. Sârbii au fugit în dezordine, trupele noastre i-au atacat cu baioneta. În primul, al doilea grup austriac a dat o luptă intensă cu Sârbii comandanți de principale. Si acolo Sârbii au fost bătuți. Regiunile sârbești a fost aproape cu totul distrus, și era cât pe aci să fie făcut prizonier. Cu contact cu cel de al doilea grup și am reușit înaintarea cu mici lupte zilnice.

A făcut numerosi prizonieri. Aproape toți au intrat într-o stare mizerabilă nemâncată de mai multe zile.

Generalul nostru și starea noastră sanitată excedente. Am avut râna aci pierderi pu-

(Corrbureau)

T. U. anunță (Raport oficial din 28 Septembrie). După o luptă îndărjită de peste 14 zi-

le, în care vremec trupele noastre au trecut din nou peste Drina și Sava, pe câmpul de răboi din sud-est operațiunile au început pentru o scurtă vreme. Toate trupele noastre sunt pe teritoriu sărbesc și se mențin în pozițiile lor ocupate în lupte săngeroase, împotriva atacurilor îndărjite și neîntrerupte, care s-au terminat totdeauna cu pierderi simțitoare pentru dușman. În luptele din urmă am făcut pradă de răboi 14 tunuri și mai multe mitraliere. Numărul prizonierilor e considerabil și tot așa și cel al desertorilor. Știrile despre o ofensivă montenegrină și sârbească, a dat naștere faptului că forțe dușmane inferioare au năvălit în ținuturile dela graniță Sandjacului, aproape părăsite de noi. S-au luat toate măsurile pentru curățirea și a celor ținuturi de dușman.

Declarațiile dlor Istrate și Diamandy.

În organul legației noastre dela București, „Ziua”, găsim comunicatul de mai la vale:

Roma, 11 Sept.

Dnii Istrate și Diamandy care au avut mai multe întrevederi cu bărbații de stat italieni, au declarat ziariștilor din localitate că la începutul crizei actuale, opinia publică românească a crezut că conflacția se va putea localiza în așa chip ca să nu fie vătămate interesele rasei latine și ale românismului. De aceea marea majoritate a poporului român s'a rostit pentru neutralitate. Astăzi însă când România e atinsă în părțile sale cele mai vitale, curentul care este pentru neutralitate a perdit teren.

litic dintre diferitele țări ale Peninsulei. Italia modernă are datoria de a lăsa menirea să civilizătoare printre popoarele balcanice. Italia și România căutând să desvolte, în deplină înțelegere și eventuală colaborare, interesele lor în Balcani, vor slui nu numai cauzei latine, dar și cauzei civilizației și a propăsirei. (A. T. L.)

Succesul defensiv germane.

Berlin. — Situația nu s'a schimbat. Germanii se țin tare în pozițiile ocupate și în mai multe locuri au avansat.

În Centru Germanilor le-a reușit să respingă atacul desprins de Francezilor.

Ofenziva împotriva Rusiei.

Budapest. — Dela cartierul general se raportează:

Incepând armatele aliate austro-ungaro-germane noui operațiuni împotriva Rușilor, dușmanul face de ambele părți ale Vistulei mișcări de retragere. Lângă Thier, spre nord dela Vistula am înprăștiat cavaleria întărită a dușmanului și armatele aliate urmăresc spre nord o divizie a cavaleriei dușmane. (Höfer locuitorul șefului statului major.)

Pătrunderea dușmanului în Carpați.

Bud. Tud. anunță: Din loc competență am fost autorizați să publicăm următoarele:

La granița dela Körösmező lupta e în curs. După informațiuni primite din sursă demnă de incredere Rușii au fost respinși la Okormező. Din comitatul Ung se anunță că linia e liberă până la gară dela Csontos. De aci au plecat instalatori pe valea Temesvölgy ca să restabilească comunicația telegrafică. Urmează deci că dușmanul a fost alungat dincolo de Fenvesvölgy.

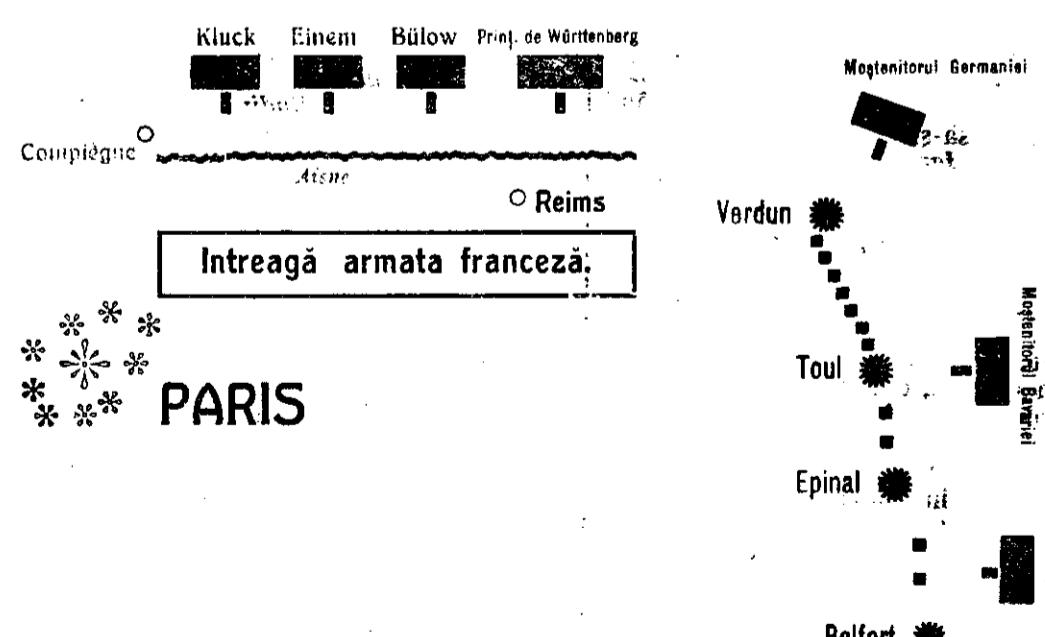
Hindenburg atacă.

Bud. Tud. anunță din Berlin: Hindenburg bombardează cu armata lui fortăreața rusească Ossowiec, atacând din nou armata lui Rennenkampf.

MINCIUNI RUSEȘTI.

Petrograd. — Comunicat al generalissimului rus: Pe frontul S. V. trupele ruse au pus mâna pe pozițiunile fortificate Czyschky-Forlodyn, carl acoperiți Khakhiroff și pe pozițiunile din regiunea Radymo, cu toată artilleria lor. Garnizoana din Przemyschl a evacuat orașul și a fost respinsă în sectorul de Est, spre linia fortelor.

Nici o luptă pe frontul german.

(Sema situației de pe câmpul de răboi din Franța, după comunicatele și explicatiile date în numerele noastre din urmă.)

(Va urma).

AVIZ.

Abonații restanțieri cărora îi s'a sistat deja expedierea ziarului sunt rugați să-și achite restantele. Cei ce doresc să continuă a le trimite ziarul, binevoiască a ne trimite pe lângă restanta ce li s'a comunicat și abonamentul anticipativ pe cel puțin 1 lună, fără de care plăta nu se trimite nimănui ziarul.

Ne adresăm totodată și acelor prea stîm. abonați, a căror abonament expiră acum cu finea cvartalului, rugându-i, să nu uite a ne trimite abonamentul pe noul cvartal Octomvrie—Decembrie, pentru ca și noi să le putem trimite ziarul fără intrerupere.

ADMINISTRATIA.

Neutralii.

Sub titlul de mai sus un anume Pethö Sándor publică în revista „Uj Nemzedék” (nr. 40 dela 27 Sept. n. a. c.) un lung articol din care extragem următoarele pasajii:

Marele invățat german, bar. Willamowitz Moellendorf, care mai poartă și frumoasa numire de princeps filologorum, într-o declarație făcută zilele trecute lovi cuiul tocmai în cap. Si anume, vorbind el despre actuala izolare a alianței Europei centrale marele invățat german și-a exprimat nădejdea că armele germano-austro-ungare vor repara în strategie greselile pe care diplomația germano-austro-ungară le-a făcut în campania premergătoare răsboiului mondial.

Deocamdată puterile Europei centrale, vrând-nevrând au trebuit să se multumească cu atitudinea strict neutrală a Italiei. Dacă, totuș, guvernul italian ar fi voit să-și împlinească datoria de aliat, el ar fi fost măsurat de mânia poporului italian, care în baza principiului pati posse a putut tolera până la un anumit punct ca pe un rău necesar alianței cu dușmanul secular, cu Austria și, dar pentru acești aliați el, poporul italian, niciodată nu s'a putut însufla.

Dela conflictul dela Algesiras, Italia a devenit un antipod al nostru în Balcani și cu teama cu care pândește expansiunea propagandei pan-slave, cu aceeaș teamă pândește și pe Drang nach Osten al monarhiei.

Dar nu se poate nega, apoi, că în mare parte sovâiala Italiei față de noi e pricinuită și de aprecierea serioasă a intereselor ei economice.

Pentru Italia e de o deosebită importanță asa numita pellegrinaggio, circulația străinilor. Străinii cari petrec în regiunile binecuvântate ale Italiei cheltuiesc anual 800 milioane lire, din care sumă 3/5 parte o cheltuiesc Anglia și America, capetele diplomației antante. Această sursă de venite imediat ar scade, poate chiar pentru o vreme foarte lungă, în cazul când Italia s'ar decide să-și sprijinească aliații cu armele, abstrâgând faptul, că o blocadă a flotelor puterilor antantei ar distrugе complet colosul ei litoral, pentru care guvernele Italiei unite un deceniu întreg au cheltuit atâtă muncă și energie.

Mai încolo Italia a trebuit să tină seamă și de puterea tot încă vie a tradițiilor Risorgimento-ului: Italia nu poate să poarte răsboiu nici împotriva Franței, dar nici împotriva Germaniei, cari au ajutat-o pe Unita Italia la obținerea unor succese decisive pentru ea. Să nu se uite apoi reminiscele de latinism ce tot mai vîi trăiesc în inima poporului italian, precum și agitațiile neastămpăratele elemente filofranceze (anarhiști, socialisti, revolutionari, republicani, ultranationaliști, etc.) de sub conducerea fruntașilor Riciotti Garibaldi, Turati, Effisio Giglio-Toss etc., cari influențează mai ales asupra masselor de jos ale poporului.

Tot la această categorie, a neutralilor, o socotim și pe România.

După cum se știe, până bine de curînd între tripla alianță și România există o convenție militară îndreptată împotriva Rusiei, înfăptuită în urma stăruințelor regelui Carol și bărbatului de stat ungur contele Iuliu Andrassy și cu concursul partidului conservator din România.

Dar din cauza pretențiunii monarhiei noastre relativ la revizuirea tratatului de pace din București, această convenție militară s'a prăbușit, iar în consecință, dela sfîrșitul anului 1912 România face politica mâunei libere.

In situația aceasta o găsește răsboiul mondial. In această chestie, politica românească, din punct de vedere psihologic, e identică cu politica italiană. Tradițiile originei latine istorice, raporturile de confesiune, precum și amestecul etnic slav, deci toate aceste precum și ura neimpăcată ce de decenii i s'a inițiat în sânge o împing spre tripla antantă.

In prezent regele și șefii vechiului partid conservator joacă același rol pe care l-a avut în Italia Crispi și invățății săi politici, cari înăbușind vocea săngelui și a sentimentalismului, în curind au ajuns să cunoască interesele reale ale poporului lor. România, tocmai ca în prima epocă a răsboiului balcanic, a luat o strictă atitudine neutrală armată, accentuând și acum, ca și atunci, „apărarea intereselor”. Firea ei rapace(??) totdeauna gata de a sări asupra prăzii (??) totdeauna i-a adus câștig, iar dimpotrivă a pătit-o când s'a lăsat atrasă în oarecare direcție (d. ex. in 1878 Basarabia). Dar să nu se uite, că neutralitatea ei pasivă față de monarhie e dictată de atitudinea Bulgariei, pe care, se știe, acum 2 ani a înjosit-o foarte mult și a și ciunit-o. Deci, prin atitudinea ei neutrală România nu aduce monarhiei servicii de a-i fi recunoscătoare, ci faptul acesta e o precauție obligătoare față ade sine insaș. Ea nu rămâne pasivă fiindcă n-ar vrea să se miște, ci pentru că nu se poate mișca. E adevărat, că sfârșările diplomației germane relativ la înființarea blocului balcanic n-au reușit, dar în tot cazul să a obținut ca înțelegerea bulgaro-turcească să mențină echilibrul peninsulei balcanice până când se va obține o situație strategică pentru o lovitură decisivă pe câmpul de luptă dela vest sau dela est.

E de regretat, că neutralitatea mai mult păgubitoare decât utilă a României leagă și forte, cari de altfel ar intra în acțiune alături de puterile din Europa centrală. E vorba de Bulgaria și Turcia. Dintre acestea atitudinea Bulgariei comportă o mai mare valoare morală și politică, deoarece statul slav fiind ea e silită să ducă o luptă eroică împotriva propagandei rusofile, care pentru respectul solidarității sale i-ar da probabil o recompensă bogată. E foarte evident deci, că Turcia numai adversară îi poate să-i fie Rusiei, dar nu e mai puțin adevărat și aceea, că singura posibilitate pentru fericirea Bulgariei nu e prietenia cu Monarhia. In cazul când Bulgaria s'ar atașa dușmanilor puterilor din Europa centrală, ea ar aduce Rusiei servicii colosale, deoarece

1. Un atac sârbo-bulgar și deci și unul român aproape ar paraliza forța armată a monarhiei,

2. Ofensiva rusească în Galitia nu numai ar fi obținut un succes decisiv, ci probabil ar amenința și Berlinul.

In consecință atitudinea Bulgariei este un punct salient al acestui răsboi iar poporul acesta minunat într-adevăr merită ca pentru jertfele de sânge ce a adus în cele două răsboiile balcanice să i se dea, ca răspplată, Macedonia.

...E în psicologia națiunilor mici să nu se avânte la riscuri.

Libertate! Ieri, Luni, după masă ne-am muncit primi-comitetele comitatului Caraș-Severin, că a primit avizul telegrafic de la ministru de justiție, că a dat ordinul de a pună în libertate imediat pe toți cei 18 fruntași ai noștri, din părțile Orșovei, căi mai erau detinuți la Caransebeș din ceice au fost arestați la Iulie cu prilejul ordonării mobilizării partidei („Drapelul”)

Invățătorii români pentru Crucea roșie. Roul de presă al ministrului președintele ne anunță, că învățătorii români au dat un exemplu pozant al poftei lor de jerftă și însuflarei patriotice. Comitetul de ajutorare al învățătorilor români a adunat în decurs de trei săptămâni albiuri: cămași, subpantaloni, ștergări, cărășeafuri și pânzeturii de în în cantitate de vagoane și în valoare de peste 100,000 corone, expediate Crucii roșii la Budapesta. Aproape de 1000 darurile aceste sunt produsul industriei casă a țărancei române.

Portul Catania din Sicilia a fost declarat contaminat de ciumă. Serviciul sanitar a luat măsuri pentru desinfectarea mărfurilor și a sagerilor sosiți din acea localitate.

O nuntă. Locotenentul căpitan Weddingen, comandanțul faimosului submarin german U-9 a fost decorat cu „Crucea de fer”. Nunta sărbătorită la 16 August, după întoarcerea sa dintr-o întreprindere importantă care a silit submarinul să se avânte până la insulele Shetland. Înapoiat, a trebuit să i se facă câteva reparații și în timpul acestui mic repaos s'a căsătorit cu aleasa înimii sale, o doară din Hamburg. Opt zile după aceea U. 9, fiind gata de parat, comandanțul se său din nou pe bord a toasturile de nuntă, se exprimă speranța că marazii o aveau în acest om curios. Știau ne pentru ce puteau avea această încredere nelimitată. În timpul unei staționări lângă Island, unul din marinarii săi căzu în apă; fără a esita Weddingen se aruncă după el și îl salvează. Fu decorat cu medalia de salvare. Căsătoria lui ca marină a fost recompensată cu ordinul „Vulturul roșu”.

Comunicatele franceze... Se știe, că majorul francez dă comunicate mai mult literare decât răsboinice. Iată aci, ca model, cel din data de 23/9 Septembrie: 1) La aripa stângă am progresat pe târmul drept al râului Oise și în tinutul Lassigny unde lupte violente s-au desfășurat. 2) Pe malul stâng al râului Oise și la nord de orașul Aisne situația este neschimbătură. 3) În centrul între Reims și Meaux nu a fost nici schimbare însemnată a situației. 4) Germanii au încercat atacuri violente la nord de Verdun și în direcția localităților Mouilly și Dompierre unde au fost respinși. 5) La sud de Vœville Germanii în linia Rechicourt Lerouville de nu au eșuat. 6) La dreapta în Lorena și Vosges Germanii au evacuat localitățile Nomény și Arracourt. Dușmanul a arătat puțină activitate în tinutul Domevre.

Invățătorii duși în răsboi. Din conspreu compus din partea inspectoratului 1. de școală al cotelui Caraș-Severin aflat, că dintr-un invățător din cotelul acesta se află sub steagul invățătorilor și adevărat: 70 inv. dela școalele stat și 90 inv. dela școalele confesionale. Reuniune de inv. a înaintat însă cerere la instrul de instrucție, ca cu 1 Octombrie să se concedieze toți invățătorii cari sunt duși în răsboi ca să se poată ține prelegeri regulate la școale, căci altcum deschiderea școalelor prea are sens. Este multă nădejde că cererea invățătorilor va fi luată în considerare a cărui invățătorii duși la răsboi vor fi concediați în total cel mai apropiat. — (F. Orăștie).

AVIZ.

Spre orientarea publicului din România, relativ la abonamentele cu cari vor să se rezerve, la achitarea lor etc.. facem cunoscut, pentru a înlesni raporturile, d. Ing. GR. D. BIJA, din București, str. Rumeoară 23, este prezentantul nostru administrativ, disponibil pentru întreaga țară de o organizație excelentă pentru care și asumă toată răspunderea.

DIRECTIUNEA.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 30 Septembrie 1914.

i Germania le recunoaște Polonilor drepturile naționale. „Nova Reforma” primește din Poen următoarea știre foarte semnificativă: „În imperiul german chestia Polonilor e privită acum cu alți ochi, din ce în ce se aude tot mai mult că Germania și-a schimbat atitudinea față de Poloni și nu mai e secret că autoritățile au primit instrucțiuni în privința acesta chiar din Berlin. În ținuturile locuite de Poloni s-a dat totă libertatea de întrunire. Polonii trebuie să anunțe înțerea adunărilor, dar polizia nu mai asistă la aceste. În toate gările din Germania se vând acum și ziarele polone. Limba polonă și-a câștigat acum drepturile ei în biserică, școală și în funcțiuni.